3. Дікань Л.В. Державний аудит : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Л.В. Дікань, О.О. Вороніна, Ю.О. Голуб, Н.В. Синхогіна; за заг. ред. канд. екон. наук, проф. Л.В. Дікань. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 164 с.

4. Желюк Л.О. Бухгалтерський облік виконання бюджетів : навч. посіб. / Л.О. Желюк, Ю.М. Іванченко, М.Р. Лучко. – Т. : Економічна думка, 2006. – 320 с.

5. Сінельник Л. М. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Підручник / Л. М. Сінельник , Р. Т. Джога, С. В. Свірко // За заг. ред. проф. Р. Т. Джоги. – К.: КНЕУ, 2009. – 483 с.

**Зубенко Надія**
студентка магістратури
*Науковий керівник: Мазур Н.А., д.е.н., професор*
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

# ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ЗІ СПОЖИВАЧАМИ ЗА НАДАНІ ПОСЛУГИ

На сьогоднішній день, особливо враховуючи економічний стан в Україні, правильна організація обліку і контролю розрахунків зіспоживачами за надані послуги має велике значення на підприємстві, оскільки забезпечує швидкість завершення кругообігу оборотних коштів, перехід їх в грошову форму, створює необхідні умови для безперервної сплати за надані послуги. Сама система ведення таких розрахунків може в подальшому суттєво впливати як на дебіторську, так і на кредиторську заборгованість. Важливим є формування об'єктивної думки щодо обліку і контролю розрахунків зі споживачами за надані послуги на житлово-комунальних підприємствах, так як кожна галузь господарювання має свої характерні особливості. Для підприємств житлово-комунальної галузі реалізація послуг є одним з основних завдань діяльності, покупці – основні її споживачі, і тому важливо об'єктивно розуміти основні аспекти ведення обліку, а саме: облік реалізованих послуг, дебіторської заборгованості, облік дотацій, субсидій, пільг, цільового фінансування, оподаткування доходів комунальних підприємств.

Розглянемо проблеми організації обліку і контролю розрахунків із споживачами за надані послуги у ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ», що надає послуги наступних основних видів: житлово-комунальні послуги з вивезення твердих побутових відходів для населення, а також послуги підприємствам різних форм власності з вивезення твердих побутових відходів. Підприємство обслуговує понад 40 000 мешканців та більш, ніж 500 приватних клієнтів.

Споживачів на даному підприємстві умовно можна поділити на дві категорії: юридичні та фізичніособи (населення). В свою чергу, юридичні поділено на

бюджетні та комерційні організації.

Розрахунки з юридичними особами здійснюються на договірній основі й у безготівковій формі. Нарахування проводиться згідно актів виконаних робіт двома способами: фіксованим та фактичним. Перший спосіб – це тоді, коли щомісячне нарахування є сталим і вираховується в середньому згідно норм надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених органами місцевого самоврядування по кожній організації окремо. Другий спосіб – коли акти виконаних робіт виставляються на підставі товарно-транспортних накладних, тобто, фактично вивезеного сміття.

Що стосується фізичних осіб, то вони можуть розраховуватись за надані послуги як за готівку, так й в безготівковій формі. Послуги населенню надаються двома способами: за схемою 120л контейнерів та 1100 л контейнерів. Тобто,за першим способом кожному домогосподарству, на підставі укладеного договору, надається у безкоштовне користування 120л контейнер, який клієнт виставляє один раз в тиждень за межі дворогосподарства для забору сміття. Нарахування проводиться чітко за вивезене сміття (0,12*52/12=0,52м.куб. в місяць). За другим способом сміття вивозиться 1100 л контейнерами, які розставлені у відповідності з затвердженою схемою санітарної очистки міста. В такому випадку нарахування проводиться з кількості проживаючих мешканців в домогосподарстві чи квартирі багатоповерхового будинку на підставі довідки про склад сім'ї [1].

Згідно чинного законодавства України, яке регулює сферу поводження з відходами [2, 3] та Правил благоустрою населених пунктів, кожна людина чи юридична особа (установа, організація) є утворювачем сміття внаслідок здійснення своєї господарської діяльності. Зокрема, у частині 4 ст. 1 Закону України «Про відходи» визначено виробників відходів: «виробник відходів – фізична або юридична особа, діяльність якої призводить до утворення відходів» та у частині 31 ст. 1 цього ж Закону визначено джерела утворення відходів: «джерело утворення побутових відходів – об'єкт, на якому утворюються побутові відходи (житловий будинок, підприємство, установа, організація, земельна ділянка)» [2]. Відповідно, виникає необхідність здійснювати вивезення відходів з території населених пунктів та проведення захоронення твердих побутових відходів належним чином.

Однак, незважаючи на те, що законодавство передбачає обов'язкове укладення угоди на вивезення сміття, немає важелів, які б змусили населення укладати договори. Тому нарахування проводиться також і на підставі публічної оферти. Договір друкується у засобах масової інформації, і вже одна оплата клієнта вважається згодою з умовами цієї угоди. Та досвід показує, що нарахування за таким методом призводить лише до зростання дебіторської заборгованості. Такі проблеми виникли у двох регіонах, де працює підприємство – м.Тисмениця та смт.Делятин. В м.Тисмениця при місячному нарахуванні 86000грн заборгованість складає 655000 грн, в смт.Делятин – при щомісячному нарахуванні 35000 грн заборгованість сягає 392000 грн. В даному регіоні підприємство припинило роботу і в подальшому відмовилося від даних методів нарахування за надані послуги.

В бухгалтерському обліку для групування інформації про дебіторську заборгованість за надані послуги призначений активний рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», за дебетомякого відображається продажна вартість виконаних робіт, наданих послуг, яка включає податок на додану вартість, акцизи та інші податки, збори (обов'язкові платежі), що підлягають перерахуванню до бюджетів та позабюджетних фондів та включені у вартість реалізації, за кредитом – сума платежів, які надійшли на рахунки підприємства в банківських установах, в касу тощо. Дебетове сальдо рахунку відображає заборгованість покупців та замовників за виконані роботи. Саме на рахунку 361 і відображаються розрахунки зі споживачами за надані послуги у ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ». Дотації, субсидії і відшкодування пільг з бюджету є цільовим фінансуванням і обліковуються на рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження».

Розрахунки, нарахування та ведення обліку здійснюється за допомогою програмного забезпечення «1С: Бухгалтерія».Надання населенню субсидій і пільг вимагає ведення розрахунків з бюджетом з урахуванням його особливостей і затримок з виплатами. Програма налаштована з урахуванням особливостей ведення обліку на підприємстві. Тобто, зручне ведення карток кожного клієнта, нарахування пільг, субсидій, розрахунки вивезених кубів. «1С: Бухгалтерія»дає змогу формувати автоматично угоди з клієнтами, довідки на субсидії, довідки по дебіторській заборгованості, різні повідомлення та звіти. Також за допомогою програми ведеться претензійна робота з боржниками. Автоматично формуються попередження про борг та досудові претензії.

Менеджерами проводиться попереджувальна та роз’яснювальна робота з дебіторами, в яких заборгованість становить більше двох кварталів. Також у абонентів, заборгованість яких складає більше річного нарахування,вилучаються контейнери. Регулярно (на початку кожного тижня)проводиться робота з дебіторами в телефонному режимі. Відправляється нагадування про стан заборгованості у вигляді смс-інформування.

Багато проблем виникає при обліку розрахунків з покупцями житлово-комунальних послуг, особливо з населенням. Велика кількість користувачів послуг обумовлює трудомісткість аналітичного обліку. Частину заборгованості населення сплачує бюджет у вигляді відшкодування наданих пільг і призначених субсидій, постійне недоотримання платежів як від населення, так і з бюджету при недостатності тарифу для покриття витрат – все це значно ускладнює облік.

Саме тому потрібне негайне реформування житлово-комунального господарства України для підвищення ефективності та надійності його функціонування, забезпечення сталого розвитку для забезпечення комфортних умов проживання населення, а також підвищення рівня та якості житлово-комунальних послуг, шляхом негайної та широкої трансформації правових відносин у сфері житлово-комунальних послуг на основі ринкових засад, ефективної тарифної, інвестиційно-інноваційної політики для здійснення термінової комплексної модернізації і технічного переоснащення інженерної інфраструктури населених пунктів і господарського комплексу.

**Список використаних джерел**

1. Дані синтетичного та аналітичного обліку, бухгалтерської звітності, статуту ТОВ «АВЕ Івано-Франківськ».
2. Про відходи : Закон України від 05.03.1998 № 187/98-ВР, чинний / поточна редакція від 01.09.2015 р.[Електронний ресурс. Джерело доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/187/98-%D0%B2%D1%80]
3. Питання надання послуг з вивезення побутових відходів : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173, чинний / поточна редакція від 16.11.2011 [Електронний ресурс. Джерело доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1173-2011-%D0%BF]

**Малахов Валерій**
к.е.н., доцент
**Іщенко Катерина**
студентка
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»
м. Харків, Україна

# ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ВИТРАТ, ДОХОДІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних економічних умовах першочергового значення набуває проблема ефективного управління діяльністю будь – якого підприємства. Це обумовлено втратою платоспроможності більшістю вітчизняних підприємств, неможливістю суб'єктів господарювання різних сфер діяльності забезпечити сталість власного розвитку та покрити прийняті на себе фінансові зобов'язання. При цьому, загальновідомим є той факт, що визначальними показниками діяльності суб'єкта господарювання вцілому є показники витрат, доходів та фінансових результатів. Таке твердження ґрунтується, перш за все, на тому, що саме значення перелічених показників є визначальними при наданні характеристики загальної діяльності будь-якого підприємства.

В той же час, для ефективного управління діяльністю суб'єкта господарювання в розрізі його витрат, доходів та фінансових результатів доцільно звернутись до загальновідомих функцій управління, а саме аудиту як форми прояву контрольної функції управління.

З огляду на вищезазначене, актуальною залишається проблема організації аудиту витрат, доходів та фінансових результатів будь-якого підприємства, в тому числі й торгового, а її розв'язання в умовах сьогодення виступає своєчасним науково-практичним завданням.

Метою даного дослідження є розробка організаційних заходів аудиту витрат,